

ВИДЕЛИНА

КИРКОРОВ

ЛИТЕРАТУРНО-КРИТИЧЕНЪ И НАУЧЕНЪ ЛИСТЪ НА ВАРНЕНСКАТА СРЪДНОШКОЛСКА МЛАДЕЖЪ

Разрешенъ
отъ Мин. Нар. Просвѣщение
съ заповѣдь № 30,320 отъ
12 октомври 1931 г.

ИЗДАВАТЪ УЧИНИЦИ

СЪТЪРЖАВНАТА УЧЕНИЦИ

Абонам. 30 лв. — Брой 2 лв
За странство 50 лв.

Адресъ: в. „ВИДЕЛИНА“
И.М.Ж. гимназия — Варна

Втора година

Съ този брой „Виделина“ започва своята втора годишнина.

Преди една година съ тѣмнината на ранно утрѣ, като съгледъ звез-да пробѣгна „Виделина“. И тя развѣ знамето на младежкия идеа-лизъм. Идидича високо културния факелъ, предсѣстателъ на тържестве-но утрѣ . . .

Действително въ своя пикъ тя се бори и ще се бори съ недовери-ята, предразсѣдѣния и завиститѣ. Обаче ние вѣрваме, че гражданско значение на „Виделина“ е неутри-рано и че тя ще бѣде и пребѣде.

Върхъ на своята програма „Ви-делина“ въ своите колони ще зас-тава освенъ литературни статии, стихотворения и разкази и следнитѣ отъ тѣ: наученъ спортъ и хумо-ристиченъ. Ще сътрудничатъ не само ученици отъ Варна, но тѣж-ва и отъ цѣля България, които ос-вѣтъ статии ще изпращатъ нови-ни за обществено културнитѣ про-ви и за живота въ своите училища.

Ние ще се стремимъ да списа-ме вестника на чистъ български езикъ и до колкото е възможно ще се стараемъ да спазваме това. Бѣ-ме си позволили да помогимъ и на-шитѣ сътрудници да правятъ съ-щото.

„Виделина“ не може да същест-вува отдѣлно отъ жи во та и да се рови въ теми отживѣли ереме-то си. Отъ чего тя ще черпи свои-

тъ теми, които да отговарятъ на нуждитѣ на българската сръдно-школска младежъ. Стремейки се колкото се може да бѣде въ услуга на ученицитѣ „Виделина“ ще дава разработени теми по български езикъ и литература, както и очер-ки изъ нашата история. Ще се помжчимъ да запознаемъ читателитѣ си съ нашитѣ поробени земи, които пѣшатъ подъ робство. Тамъ нашитѣ вѣрници не могатъ да го зорятъ на своя езикъ и чѣмъ въз-можностъ да се учатъ на него. Ние сме длъжни да си спомняме за тѣхнитѣ страдания и мъки.

Сжко така „Виделина“ ще се стреми да запознае читателитѣ си съ омайнитѣ хубости на на-шата родина и чѣмъ на Варна и Черно море.

Ето тая ще бѣде нашата про-грама, която ние, до колкото ни позволяватъ силитѣ, ще се стре-мимъ да спазваме, като ще прѣд-ложимъ и за напредъ да работимъ съ сжщата упереностъ, както и ми-налата година, съзнавайки че съ това вѣршимъ единъ културенъ дълъ къмъ българската учеща младежъ.

И сега не ни остава нищо дру-го, освенъ да се зловимъ на работа и да докажемъ, че будната българска младежъ стои на поста си и ра-боти за културата и величieto на България.

„Виделина“

Ал. Давидовъ

Една свѣтла дата

На трети октомври българския народъ празнува две паметни да-ти отъ съвременната си история: въз-качането на престола на Н. В. Царъ Борисъ III и годишнината на Независимостта на България.

Не стъпили още на краката си, ние започнахме войни, войни за обе-динение и цѣлокупност на бѣл-гарското племе. . . Преминаха като бури войнитѣ. . . Действително на-

шата сждба бѣ много промѣлива и често българскиятъ хоризонтъ бѣ помрачаванъ, обаче всички бѣди дойдоха да ни покажатъ правия пътъ къмъ величieto на България. Нудеждата за по-добри сждбини намира у насъ олицетворението си въ личността на нашия сжжъ Царъ. Стъпилъ на престола въ най-голѣмата буря, която насмалко щѣ-ше да отнесе третото Българско

царство, той го закрепи и вдѣхна на народа ни надежда за по-свѣт-ло бждеще.

Роденъ въ отечеството ни, нашия сжжъ Царъ се е посветилъ тѣ-ломъ и дахомъ за служене на своя измѣченъ народъ. Израстналъ всрѣдъ неговитѣ недра той е свик-налъ да дѣли неговитѣ радости и сжжри. Още 24 годишенъ, при тѣ-зи тежки условия, той се справя съ в с и ч к и прѣчки. Благодарение на неговото умение и мѣдростъ България можа да устои на много-бройнитѣ изпитания и да заработи за своя напредѣкъ. Неговата единичка грижа е била и ще бѣде щастieto и благоденстви-ето на българския народъ.

Още по-великъ става 3 октомври, защото на тая дата България доби своята независимостъ. Доби незави-симостъ едно племе, което цѣли 5 вѣка бѣ гледало безучастно своята сждба, но което несъзнателно бѣ

запазило въ дѣното на душата си зачатитѣ на една стихия, когато избухне. И нашия полувѣковенъ сво-боденъ животъ премина като буря.

Окржжена отъ неприятѣли Бѣл-гария не можа да устои, изчерпа своитѣ физични и морални сили и рухна, но не се огъна.

Великъ день е 3 октомври. Въ цѣлия Балкански полуостровъ — тамъ въ робска Македония, златни-тъ полета на Добруджа, брѣговетѣ на тихото Бѣло море и за всѣки българинъ, този день ще бѣде тър-жествено отпразднуванъ, като сим-волъ на българското величие. Въ този день гордостъ ще изпълни сѣрд-цата и всички бѣлгари ще про-изнесатъ словата: „Боже пази Бѣл-гария и Царя!“

Нека въ този день си спомнимъ за нашитѣ братя, които пѣшатъ подъ ярема на безмилостнитѣ наши съседи, и не могатъ да изкажатъ явно своитѣ чувства къмъ своитѣ братя отъ свободна България.

Владиславовата могила

Предъ менъ се ширятъ необятни-тъ черни далнини, разорани отъ чер-нитѣ труженици. Дълги бразди кри-волятъ и се губятъ въ общия тонъ. Морски вѣтъръ полѣхва и носи да-лечния тропотъ на коли, що се вѣятъ по прашното шосе. Далекъ се виж-датъ разпрѣснати села, прилични на купчина камъни, а тамъ на изтокъ, шуми вѣчния екотъ на задушения градъ. Западъ гори въ пурпурни пла-мъци и отражава лжчитѣ си въ глад-кото езеро.

Седя на Владиславовата могила . . .

Владиславъ Варненчикъ!!

Примижвамъ за моментъ и се мѣча да прекарамъ презъ паметта си цѣ-ли епохи, тъмни години, смѣтни вре-

мена . . .

Владиславъ Варненчикъ! . . .

Въ погледа ми се губятъ чернитѣ угари, беднитѣ села, необятнитѣ далнини.

Години . . . години . . . назадъ . . . назадъ . . . Само тъмни легенди въз-крѣсватъ, разбулватъ се, що нѣга въ златно детинство сж разправяни предъ камината, предъ буйната жа-рава, придружавани съ далечния на-пѣвъ на вретеното. . .

. . . А безстрашенъ билъ Владис-лавъ. Отъ далечни земи той трѣг-налъ съ войска многобройна и мно-го земи пребродилъ. Тукъ дошълъ да се бие за вѣра. Полето потѣм-нѣло като отъ есенна мъгла. И ко-гато се носѣлъ като вихъръ предъ

храбренѣ войски, османлийски кин-жалъ замахналъ и гордата глава паднала въ копитата на смолистия конъ. Но той се не спрѣлъ . . .

Топла кръвъ изтичала и багрила блѣстящи дрехи, черно-смолистия конъ и попивала въ прѣстѣта.

Чула се простенваща трѣба въ хаоса на битката, тракането на кин-жали, тропотъ и цвилене на коне, виковете на умиращи и ранени, уп-лаха, неспокойствие въ осиротѣла-та войска! . . .

Два сиви ка м ѣ к а сж поста-вени за вѣчна паметъ на глухата могила. Всичко е задрѣмало въ съ-ня на вѣковетѣ . . . Всичко е без-душно за да разгѣне страницитѣ на споменитѣ и ми разприказва.

Личатъ само нечетливитѣ букви, издѣлбани на камѣнитѣ, заличени

отъ времето:

LADISLAUS VARNENSIS

Владиславъ Ягелонски, полски, ун-гарски кралъ тукъ загина на 10. XI. 1444 год. заедно съ християнското рицарство за вѣра и свободата на България.

Загиналъ?!?

По сжщитѣ поля сега крачатъ морни биволи предъ остена. Орала-та откѣртватъ тежки буци и черта-ятъ бразда следъ бразда.

Животъ! . . .

И напролѣтъ полето е покрито съ буйни жита. По синуритѣ рас-татъ цвѣта, кърваво-червени цвѣта — рубинни макове . . .

А нощта разстила воали. Полето заглѣхва. Чуватъ се далечни камба-ни въ града. Утре е Великденъ.

30. IV 1932 год. К. Г. П. — Варна

Разработени въпроси по български език и литература.

Ценното въ историята на Паисия.

Сто седемдесет години ни делят от онзи момент, когато Паисий, първият български будител, тури „конец“ на своята малка книга „История славеноболгарская“. Но каква ценност може да се търси в нея? Не е ли тя само една история, история на фактите и на събитията? Тя не е ценна за нас като научен-исторически труд; тогава къде се крие ценността ѝ?

— Най-напред въ идеята, въ предначертаната мисъл и цел на Паисия. Въ време на падение, въ време на национално самозабравяне се явява Паисиевата история, за да блесне и озари сърцата на тия, що забравят своя род и име, казвайки им: „О, неразумне, юроде! Поради что се срамиш да се наречеш българин и не четеш и не думаш по свой език? . . . Ти, българине, не прелашай се, знай свой род и език и учи се своему языку!“. . . А не е ли този самотен глас „глас въ пустиня“? — Не! защото българското сърце чакаше оня, който да запали родолюбца въ българската изтерзана душа. И този подвиг извърши Паисий съ историята си. Неговата мисъл: да се създаде писмен документ, който да говори за славата на един потъпкан и без водачи народ, документ, който да стресне всички, които смътат за срамно да се нарекатъ българи, които не се гордѣят съ своето велико минало и своите качества като народ, тази, именно негова мисъл, негова пламенна идея, за чието осъществяване той твърдо и неуморно работи, е една от ценностите.

И, наистина, не е ли велико дѣло да вложиш всичката своя мощ, за да служиш на народа си, когато той се е самозабравил, и да го поопомниш и осъзнаеш?

И въ историята си Паисий на много мѣста съ всичкото богатство на езика изразява онова свое вглѣбено и откърмено съ редицата предъ него поколѣния чувство на любов и преданност къмъ народа си. Той не е историкъ въ случая; неговата книга трѣбва да изнесе обективно фактите безъ да внася каквито и да било лични възгледи; но може ли Паисий, въ чиято душа явно българинътъ превъзхожда историка, да направи това? — Великата му идея не му позволява такъвъ жестъ.

Любовта му къмъ родината го подтиква да порицава дѣлата на сънародниците си. Но неговите укори сж укоритъ на баща къмъ синъ, за-

Странникъ.

Азъ имахъ родина и родна стрѣха,
Азъ имахъ майка, братя и сестри,
Азъ можехъ да чувствамъ топлист
Отъ тѣхнитѣ думи, що бѣха
За мене чудна пѣсенъ. И скрий
Ли се слънцето, азъ чакахъ
Опрѣнъ до листно, сторжко дърво,
Долитащата нощъ, очаквахъ
Да се покрие синьото небе
Съ съ бисери звезди, луната да изгрѣе
Да позлати тя покриви, дървета . . .
Азъ чувахъ тогава шуреца да пѣе
И сѣнки азъ виждахъ въ полята —
За менъ бѣ всичко приказка тогазъ . . .

Сега азъ нѣмамъ родина и родна стрѣха,
Ни близъкъ, ни познатъ.
Сега съмъ самъ . . . Ни пѣсенъ, ни звуци
Не чувамъ азъ — нито утѣха
И мраченъ, умисленъ, непознатъ
Очаквамъ азъ слънчевий залѣзъ.
Но самъ всрѣдъ полята . . .
За мене е чужда земята
И всѣки домъ чуждъ е за менъ.
Всрѣдъ пѣтъ азъ очаквамъ нощта —
Тазъ нощъ е за другитѣ сѣнь.
За менъ тя е дълъгъ, неспиренъ пѣтъ,
Кога всички почиватъ и спятъ
Звезди блѣстятъ, луната грѣе,
И мрачна, гола, безмѣрна
И глуха тайнственостъ зѣе,
Тогазъ азъ, пакъ вървя, вървя,
Предъ менъ се гърчи, извира
Все тази безкрайна нива сива
И азъ все първа . . . вървя . . .

И слънцето пакъ ще изгрѣе,
И новиятъ день ще зачука
На прозорци, врати — ще запѣе
Пакъ птичка на листно дърво,
Лжчитъ ще милватъ земята
Животътъ ще трѣгне въ полята
И азъ пакъ ще вървя . . . ще вървя . . .

Свѣтлинъ Проблѣсниковъ.

щото съ тѣхъ той не търси само гнилото, а се стареа и да го проясни, и така разбрано да го изкорени.

И говорейки за българитѣ, Паисий зачеква историята на съседитѣ ни, като дава голѣмо предимство на българската история, която е история не само на „овчари и копачи“, а на народъ, който трѣбва да се гордѣе съ своите качества „просто-та и незлобие“, народъ, който има по-блѣсково минало отъ това на тия, които му се надсмиватъ.

Тѣй говори Паисий въ своята история, тѣй пламенно и възторжено той иска да влѣе любовъ къмъ родината въ забравилитѣ се. За жалостъ такива е имало не само преди двеста години. Има ги и днесъ. Тѣ не могатъ да се нарекатъ синове на отечеството си, защото го отричатъ. За тѣхъ трѣбва новъ Паисий.

Но не! Може би тѣ малко знаятъ за стария, немощния монахъ, но съ високъ духъ Паисий. Тѣ трѣбва дълбоко да вникнатъ въ малката книжка на Паисия, за разбератъ целта и духа ѝ. Тѣмъ е потребна тя! — Българскиятъ духъ ще ги прероди, тѣй както той — най-голѣматъ ценностъ на Паисиевата история — прероди народната душа, като я направи достойна и готова за бждното ѝ освобождение.

Ал. Сп. Ганевъ — София

Настоятели

старайте се да запишете колкото се може повече ученици за „Виделина“.

Народни игри

Всѣки народъ си има свои нрави, обичаи, носии, пѣсни, игри и др. Въ тѣхъ се отразява националниятъ духъ, народното единство и различието между нациитѣ. Хвала е на този народъ, който се слави съ своето, а не съ чуждото.

Ние, българитѣ, сме още младъ народъ. Нашитѣ народни богатства, тѣй да се изразя, трѣбва да бждатъ запазени, развити и усъвършенствувани.

Ще се спремъ сега на нѣкои отъ нашитѣ игри, по типични отъ които сж: кючекъ, ржченица и разнитѣ хора. Кючекътъ се играе при весело настрояние на духа, напимѣръ въ време на годявка, сватба и по шумнитѣ кръчми. Изпълнява се отъ единъ или двама души. Прави впечатление чупенето на тѣлото въ най-различни положения.

Друга разпространена игра е ржченицата. Тя се играе най-вече по седянкитѣ. Презъ зимата момитѣ се събиратъ нощно време у нѣкоя кжща на предянка. Събиратъ се момцитѣ и следъ като си свършатъ работата момитѣ, започватъ да играятъ. Първо играятъ двама: момче и момиче, а следъ това наставатъ и други. Музиката се произвежда отъ кавалъ — нареченъ меденъ. Момкътъ и момата играятъ съ кърпи въ ржце, които мѣнятъ отъ време на време.

Хората се играятъ всѣкога, най-много презъ голѣмитѣ празници. Баба ми на младини е била много весела мома и когато ѝ отида на гости презъ празникитѣ, тя ще ми рече: „Синко, утре е празникъ, момитѣ ще сторятъ хоро, иди и ти да погледашъ. Ех-х-х, синко, едно време други бѣха игритѣ, не като днеска. Празничнитѣ дни ние сме ги минавали само въ игри. Играехме, синко, виръ вода ставахме, ама не като днешнитѣ. Момитѣ играеха на едната страна, а момцитѣ — на другата; крайнитѣ: момчета и момичета се хващаха съ кърпи. Онѣзъ ти червендалести моми, като нагиздили бѣлитѣ си шии съ алтъни, ржцетѣ си съ писани гривни, свѣтятъ, синко, свѣтятъ. А пакъ момцитѣ, като накривили високитѣ си калпази, на китени съ цвѣта, приситнятъ играта, извиватъ край момитѣ и пакъ изправятъ хорото. Но всичко това бѣ, синко, преди, ами сега то не е хоро. Играятъ, играятъ, та па се пуснатъ и хайде започватъ танцу, така ли го викатъ, кой го знае“.

Наистина забравяме постепенно великолепнитѣ наши игри. Предпочитаме чуждитѣ, като мислимъ, че тѣ сж по хубави. Това е голѣма грѣшка, защото подценявайки родното, подценяваме се като народъ.

Българското хоро се е виело и

Фейлетонъ

Боленъ

Удари звънеца за излизане. Учителитѣ, съ дневници въ ржце, приказвайки си единъ други, се отправиха къмъ учителската стая. Ученицитѣ, като буйна и придошла отъ топящиятъ се мартенски снѣгъ рѣка, напънаха презъ вратитѣ и залѣха цѣлия коридоръ. Едни викаха, други се радваха, че отгървали „кожата“ тоя часъ, трети пакъ се тухкаха. . .

Въ една отъ крайнитѣ стаи—най-далеко отъ общия коридоръ—се разиграваха различни сцени.

Единъ ученикъ се бѣше качилъ на катедрата и викаше нѣщо колкото му гласъ държи. Другаритѣ му го послушаха малко, после се спуснаха върху му и почнаха да го дърпатъ. Прекатуриха катедрата. Книги и тетрадки отъ близкитѣ чиновне се разсипаха по пода.

Смѣхъ! . . . Шумъ! . . . Караници! . . . Друга група набиколили печката високо спорѣха.

На последния чинъ другъ ученикъ отворилъ логиката, се мжчеше да узнае тайната на силиогизмитѣ. Най-после той захвърли книгата и се отпрати къмъ печката.

— Е, научи ли нѣщо? — го попита единъ.

— А бе, какво ще научишъ! Едни силиогизми, една работа! Да си вземешъ главата, че да бѣгашъ! . . .

— Но може пакъ да не те изпита.

— Какъ нѣма да ме изпита! Оня часъ все край моя номеръ се въртѣ.

Днесъ непременно съмъ „жертва“! . . .

— Не можешъ ли да бѣгашъ?

— Кжде ще бѣгашъ? Имамъ 12 неизвинени. Още 3 и . . . Другаря му се позамисли.

— Ха! Иди при лѣкаря!

— Но не съмъ боленъ. Ще ме изгони.

— Нѣма да те изгони. Ще идешъ: ще охкашъ, ще се присвивашъ. — Коремъ, г-нъ докторе, — умирамъ!

Той, нали знаешъ, е специалистъ само по очни, ушни и други болести — изобщо въ главата. А пакъ колкото за коремъ, нищо не разбира.

— Вѣрно! Трѣбва да се отиде.

Иначе. . .

— Хичъ не стой!

— Да кажешъ, че съмъ при лѣкаря! — се обърна той къмъ дежурния ученикъ и като тръшна вратата, излѣзе.

Училищниятъ лѣкаръ, цѣлъ облеченъ въ бѣло, седналъ до масата пишеше извинителни.

— Ти какво искашъ? — се обър-

на къмъ единъ ученикъ.

— Извинително.

— Така! Име. . . класъ. . . отжествувалъ на. . . Така! Отивай си!

— Другъ?

— Азъ.

— Име. . . Има ли още нѣкой за извинителни?

— Нѣма!

— Добре! Тебе какво ти е?

— Азъ, г-нъ докторе, тука, болѣтъ ме слѣпитѣ очи.

— Отъ кога?

— Че отъ вчера. . . И ученика се държи за болното мѣсто. Лѣкарътъ го преглежда и му позволява да не идва една седмица на училище.

— Ами на тебе какво ти е? Какво се държишъ за корема?

— Ахъ, г-нъ докторе. . . боли ме корема! . . . Охъ! . . . Така ме присвива! . . . Охъ! . . .

— Отъ кога де, отъ кога. . . Не охкай толкова!

— Та. . . че. . . че отъ снощи. . .

— Я да видимъ! . . .

Той го прегледа внимателно и казва:

— Нищо ти нѣма! . . . Лжжешъ! . . .

— Но какъ може, г-нъ докторе? . . .

Азъ едва стоя на чина! . . . Охъ! . . .

Така ме присвива. . . Какъ може да лъжа. . . Азъ. . .

— Нѣма ти нищо бе. . . Да видя пакъ, но. . . нищо не ти е.

— Но. . . азъ. . .

Пакъ го прегледа.

— Има малко нѣщо, но слаба работа. Може да стоишъ въ класъ.

— Не мога, г-нъ докторе. . . азъ едвамъ — охъ!

— Е, хайде! . . . Хайде! То. . . — и лѣкаря махна съ ржка. — Ела тука!

Той отвори едно шкавче, извади шишенце съ нѣкаква си зеленкава течност, която налѣ въ лъжица и му я подаде.

— На! . . . Пий! . . .

Нашиятъ ученикъ надигна и почна да гълта.

— Но всичкото ли, г-нъ докторе? Много горчиво.

— Всичкото! . . . Всичкото! Да оздравѣешъ.

— Е, тогава. . . И той пакъ надигна. Изпи го. Изпи, но самъ знае какъ. Нѣщо въ корема му се разлѣ, заболѣ го — хемъ наистина.

— Хайде сега си отивай!

— До кога?

— До като ти мине.

Излиза нашиятъ ученикъ и едва се изкачва по стълбитѣ отъ болки. Безъ време боленъ. Но нищо! Нали спаси „кожата“?

Д. Стойчевъ — Шуменъ.

Материалъ за втория брой да се изпрати най-късно до 22 октомври.

Стойчев Атанас — Варна.

Велико-британската нация.

По случай гостуването на английската ескадра

Жителите на вечно мъгливите британски острови произхождат от две раси, които въпреки че са слели в една нация, все пак се различават една от друга по акцента с който гозорят английския език, по обичаите си, а даже и по характера си. Умразата съществуваща по-рано, сега е изчезнала и се проявява само на футболното поле. Тия две раси са келтската и германската. От германски произход са в сжщинска Англия, а от келтски — в Шотландия, галската провинция и остров Ирландия.

Нека да се върнем много въкове назад, към времето, когато нашите прадеди, старите българи, още са бродили из степите на дива Азия. По това време британските острови са били населени от една тъмнокожа раса, чийто потомци са днешните баски, живеещи по двата склона на Пирините. По-късно Франция и Британия са били населени от германското племе келти. Тяхното идване не се знае кога е било, обаче, победоносните римски легиони са заварили Англия населена с келти.

В времето на римския упадък, по скалистите английски брегове се явяват морски разбойници, дошли от бреговете на Балтийско и Северно морета. Това са първите англичани, тъй наречените в историята англо-саксонци. Те прогонват келтите из планините на Шотландия и галската провинция и основават селища по цялия брег. Имен-

то трябва да се вие винаги. Кавала и гайдата трябва да бъдат запазени незаменими като инструменти. Ние като млад народ се стремим да възприемем преди всичко чуждото за да се издигнем, но това съвсем не ни издига, а сваля пред очите на другите нации.

Нашите песни и игри са великолепни в всичко отношение. Да не ги забравяме, а да се възвърнем към тях.

В. Димитров.

Хр. Я. Христов

Поглед в микрокосмоса.

(Структура на материята).

Има проблеми, над чийто разрешаване още от най-древни времена работи човъкът, и които въпреки грамадните материални жертви, непосилният труд и изминалите хилядолетия, все още остават неразрешими загадки за научната мисъл. Защото тъкмо когато човъкът смъта, че е открил вярната, великата истина, когато той се готви да отпразнува своя триумф, явява се един нов факт, един нов извод, който противоречи на казаното, минават години и всичко рухва. И човъкът пак остава всред безбрежния океан на всемира тъй безпомощен, тъй неспособен да разбере неговата тайна, както и преди.

Да хвърлим един поглед към грандиозната постройка от формули и заключения, каквато представлява днешната наука. Тя е издигната всред развалините на други теории, на други учения, хипотези и научни постройки които са рухвали една след друга през вековете. А ще дойде ден, когато и днешната наука, по която вече се забелязват първите поупуквания ще рухне съвсем, за да стори място на друга, по-здрава, по-грандиозна и по-стройна, но не и по-щастлива научна теория.

Едно красноречиво доказателство за правдивостта на изказаните тук положения представлява развитието на теорията за структурата на веществото, един въпрос, който изглежда на първо поглед твърде специален, обаче към не-

то тия морски пирати, с сини очи и светла коса, са завещали на своите поколения любовта към бурните морски ширини, любовта към далечен път, за търсене нови домашни огнища или за основаване на колонии.

В IX век те биват от своя страна нападнати от дански пирати, които се заселили в северо-източния край, где то йоркширеците от XX век все още показва следи от своите прадеди.

Към 1060 г. нормани покоряват Англия и френско-норманския език става официален. Обаче, по-късно различието между английския и нормански езици изчезва и се образува английския съвременен език — най-богатия и най-гъвкавия език на земята. Норманите внасят в Англия континентална култура, изкуства и изтънченост и скоро Англия заема своето място между културните народи.

Другите три нации — галите, шотландците и ирландците през всич-

кото това време са били разделени и езикът им се различил доста.

Галите са били първи завладяни от англичаните, обаче, те били малко засегнати в непристъпните си планини от английската култура и до днес пазят родния си език. Даже Лойд Джордж, първи министър на Англия 1918 г. е писал песни на галски език в родното си село.

След тях са били подчинени ирландците, но много бавно и това завършило през време на Елисавета (края на XVI столетие).

Най-после са били покорени и шотландците, чиято съпротивителна сила е била огромна. Те често са били бити, но никога завладявани. И към XVI век четирите нации са вече обединени. Английският език, облекло и култура стават общи обаче, келтите въпреки че е роден в Англия, не е изгубил обичаите към некогашната си родина или гордостта на раса-

от най-популярните. У тях най-напред възниква мисълта за атомното строение на веществото, обаче, те не са могли да вложат в нея научна мисъл и е трябвало да се яви Далтон, за да го обособи научно. Из между всички тогавашни учения са най-голяма популярност се ползва това на Аристотел, не толкова като най-достовърно, но по-скоро като мнение на един голем авторитет, чието име пълни вековете. Аристотеловото учение се състои в това, че материята била съставена от четири елемента — земя, въздух, вода и огън. Те били носители на четири свойства — мокро, сухо, топло и студено. Той предполага, че тия елементи могат да преминават от един в друг. Но това учение е толкова наивно, толкова неспособно да обясни явленията в природата, че за нас то няма никаква научна стойност. Затова ще оставя тая теория, която по-скоро би могла да възбуди смех, отколкото да ни запознае поне малко с явленията в природата, и ще продължа пътешествието си през вековете.

А те лятят един след друг и се нанизват в бреници на вечността. Настава епохата на сръдновъковието, епоха на мрак, невежество, религиозен фанатизъм и научен погром. Това е епохата на тайнствената алхимия. Там нкъде из тъмните подземия на сръдновъковните замъци, или из тъмните пещери и кули, всред тайнствени вещи и кабалистични знаци са работили хората на сръдновъковната наука.

Следва

Замръзналото пристанище

през 1928 г. в Варна

та си. Той е своите народни песни и празнува националните си празници, заедно с своите сънародници.

Ще се помъча да дам една характеристика на двете раси: англичанинът може да се опише с една дума — солиден. Той е човък на разума и по-малко на сърдцето, въздържан, мъжествен, непризнава теорията и се осланя напълно на опита.

Двете пословици: „Първо работа, после удоволствие“ и „Премъри силите си преди да скочиш“, характеризират добре шотландеца. Той е пестелив, работлив и не винаги добрява любовта на англичанина към шегите всред сериозна работа.

Галецът е поет и музикант, той обича шума и сватите, а ирландецът е непредвидлив и безгрижен, не си дава за нищо труд и има гореща кръв. В неговата музика се долавя тъжна нота, която ни напомня руската. Англичанинът уважава шотландеца, обича ирландеца, а се усмихва на галеца.

Обаче, въпреки че има различия между тия четири нации, въпреки че ирландците са корави римокатолици, а останалите — корави протестанти, все пак те са се обединили, за да живеят заедно. И британската нация е едно семейство от четири члена: те живеят братски, миролюбиво, но са смъртни врагове на... футболното поле.

Това са те британците, владетелите на океаните и моретата. На следили от своите далечни прадеди безграничната любов към морските стихии, от ранни времена кръстосват те необятните ширини, развявайки по цялата земя знамето на мощния Албион.

Редакцията

търси сътрудници от всички сръдни учебни заведения, които да съобщават за културните прояви в своите училища.

Отчитането

трябва да става най-късно една седмица след получаването на вестника.

Пишетте

само на едната страна на листа, ясно, четливо и с мастило.

Дружественъ животъ

На 8 т. м. сжбота, туристическата секция отъ кл. „Орлови гнѣзда“ при Варненската Мжжка Гимназия има общо годишно събрание при дневен редъ:

1) Отчетъ на старото настоятелство; 2) Избиране на ново настоятелство и 3) Разни.

Председателъ на секцията Ал. Асенов даде отчетъ предъ събранieto за дейността на дружеството презъ изтеклата година. Накрай събранieto предложи на новото настоятелство да работи съ същия ентузиазъмъ и жаръ за доброто на това дѣло. Следъ това се избра ново настоятелство въ съставъ: председателъ Христовъ Христо, подпред. Дечковъ Миленъ, касиеръ Поповъ Асѣнъ, домакинъ Калояновъ Василь.

На първи октомврий т. г. стенографското дружество „Свѣтлавично писмо“ има събрание. Присъствуваха всички 17 души. Дневния редъ бѣ даване отчетъ на старото настоятелство и избиране ново такова. Следъ краткия отчетъ на председателя се избра ново настоятелство въ следния съставъ: председ.

Миланковъ Тодоръ, секретаръ Панайотовъ Минчо, касиеръ Караджовъ Кирилъ и председателъ на контролната комисиия Куртевъ Курти. Всички впечатления, че отъ 17 души, само 13 гласуваха и се избраха 9 души настоятели.

Впрочемъ ние пожелаваме на новото настоятелство да работи съ същия ентузиазъмъ, както и миналото и пропагандира стенографията.

Музикално дружество.

На 8 т. м. Муз. Уч. Д-во при Гимназията има общо годишно събрание, на което се избра ново настоятелство въ следния съставъ:

Предс.-секретаръ: Иванъ Милчевъ VIII кл., касиеръ-домакинъ: Поповъ Любенъ VIII кл., съветници: Батулевъ Петъръ VII кл., Куртевъ Димитъръ VI кл., контр. комисиия: Поповъ Асѣнъ VII кл.; Къневъ Атанасъ, VII кл., Димитровъ Любенъ VI кл.

Пожелаваме на новото настоятелство да работи съ още по-голямъ жаръ.

Дружествениятъ животъ въ Девическата гимназия още не е започналъ.

СПОРТЪ

ФУТБОЛЪ.

На 5 т. м. се състоя дългоочакваната футболна срѣща между тимовѣта на Варненската Търговска Гимназия и тоя на Мжжката Гимназия. Точно въ 4:15 излизатъ двата тима посрещнати съ ржкоплѣскания отъ своитѣ привърженици. Игрището е събрало една доста многобройна публика, която доста многобройно интересува развитието на играта.

Тимътъ на Гимназията се явява въ следния съставъ: вратаръ Генчевъ, бекове — Панайотовъ — Ламбовъ, халфове — Коларовъ, Калчевъ, Димитровъ, нападатели — Гроздановъ, Колимовъ, Булашевъ, Шейтановъ.

Първиятъ ударъ иматъ Т. У., които повеждатъ едно доста опасно нападение, което бива отбито отъ отбраната на Гимназията. На свой редъ Г. напада, обаче безрезултатно. Играта се води промѣнливо, но леко надмощие има Т. У., което играе свързано и съ замисълъ. Чувства се недобрата връзка между тима на Г.

При едно нападение на Г. Булашевъ приема топката отъ лѣво и съ солова игра отбележава голъ за тима си. Обаче, отъ центъра Т. У. минава въ нападение и взема чувствително надмощие. Редятъ се нападения следъ нападения. Настава меле предъ вратата на Г., което търговцитѣ използватъ и отбележаватъ своя първи и последенъ голъ. Следъ това Г. изравнява и се правятъ чести нападения и отъ двѣта страни, но надмощие, макаръ и слабо, иматъ Т.

У. При едно нападение на Т. У. завърши 1-то полувреме.

2-то полувреме играта започва съ едно по-бързо темпо и личи като че ли Гимназията е решила да се реваншира за неуспѣха си презъ 1-то полувреме.

Зареждатъ се нападения следъ нападения предъ вратата на Т. У. Къмъ срѣдата на полувремето Булашевъ успѣва да маркира 2 голъ за тима си. Личи вече ясно надмощието на Г. Следъ малко Колимовъ маркира чудесно 3-тия голъ. Играта на Т. У. е вече разстроена, забелѣзва се отпадна на духа у играчитѣ. Тѣ правятъ частични нападения, но отличната игра на отбраната и частно на ц.халф. Калчевъ, който тоя денъ бѣ незамѣнимъ не имъ позволява да доближатъ гола. Следъ това Г. на свой редъ повежда нападение и чрезъ Булашевъ показва на 4. Следъ това Г. вече се отпуска, което използватъ Т. У. Тѣ повеждатъ редица нападения, но безрезултатно.

Последнитѣ 10 м. тѣ иматъ надмощие, но не могатъ да го използватъ. При това положение рефера даде край на играта.

Отъ тима на Търговското Училище се отличиха: Калдъръмовъ, Кириловъ, Оникъ, Райковъ и дѣсния бегъ.

Отъ тима на Гимназията изпъкнаха: Булашевъ, Калчевъ, Колимовъ, Ламбовъ и Генчевъ. Рефера г. Павловъ съ изключение на малки грѣшки ржководи играта добре.

Желателно е тѣзи спортни връзки между двѣта гимназии да се затвърдятъ и срѣщитѣ да бждатъ по-чести.

Скароне.

ПОЩА

И. — Харманлий. Не подхожда за ученически вестникъ.

Проблѣсниковъ — Варна. Працайте пакъ, защо се омѣлчавате.

С. Д. — Провадия. Издѣлжете се. Г. К. — Търново. Изпратете сумитѣ. Н. Т. — Горна-Орѣховица. Издѣлжете се. И. Х. Елена. Изпратете сумитѣ. Д. Б. — Полово. Изпратете сумитѣ. В. Р-ва — Карлово. Издѣлжете се.

Новини и съобщения

Следъ лѣтната ваканция в. „Виделина“ започва да излиза и вѣрва че пакъ ще намѣри пълната подкрепа на българската сѣдношколска младежъ.

Поради технически причини излизането на настоящия брой се забави. Молимъ извинение отъ читателитѣ.

Страницитѣ на вестника сж ши-

роко отворени за всички български ученици.

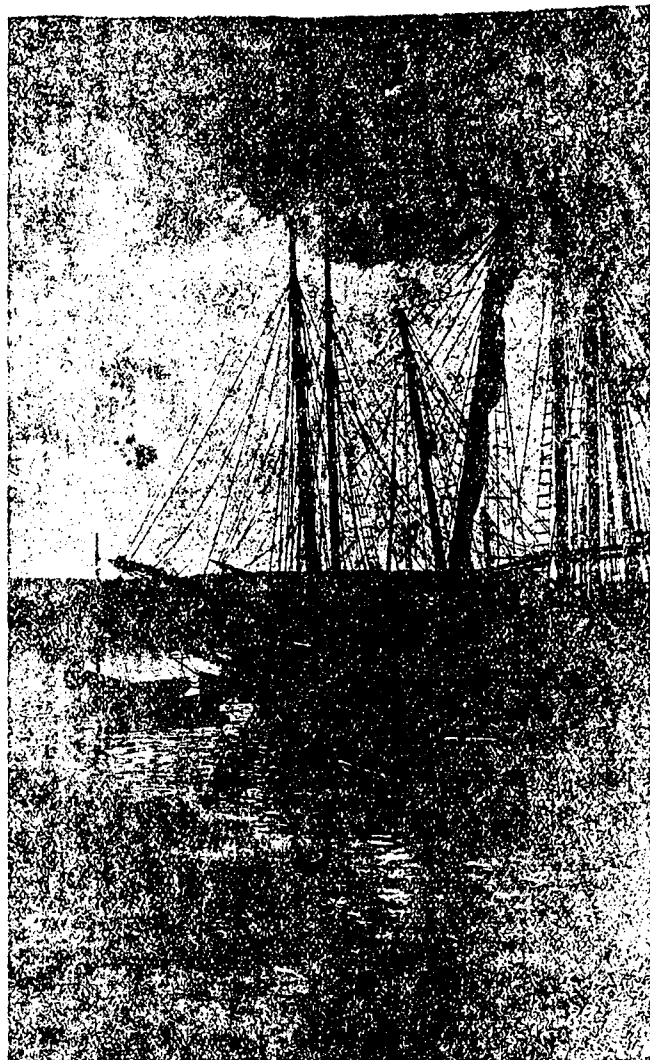
На 7 августъ тая година унгарската колония положи вѣнецъ на палетника на „Незайния войнъ“.

Следъ подхождащи речи отъ г-нъ Жечевъ и ржководителя на колонията биде положенъ вѣнецъ при подбавашъ церемониялъ.

Отъ следния брой ще почнатъ да се печататъ „Пятни бележки“ отъ ученика Асександъръ Асѣновъ.

Научаваме се, че струнния оркестъръ при гимназията се готви усилено за изнасянето на своя традиционенъ концертъ въ честъ на великия нѣмски компонистъ „Josef Haidin“. Ще биде изпълнена прочутата му „Mittler Symphonie“ и единъ отъ михубавитѣ му „Klavierkonzert“ съ акомпаниментъ на оркестъръ. Концерта ще биде изнесенъ къмъ сѣрдалява на месецъ ноемврий. Ние поздравяваме диригента на оркестъра Г-нъ Дюкмеджиевъ, който се е заелъ съ подготовянето на такъвъ труденъ концертъ.

Кжтъ отъ Варненското пристанище

Открива се подписка

за записване абоната за втората годишнина на ученическия вестникъ

„Виделина“

литературенъ, общественъ и критиченъ листъ на Варненската сѣдношколска младежъ

Разрешенъ отъ Мин. Нар. Просвѣщение съ заповѣдъ № 30,320 отъ 12. X. 1931 год.

Излиза подъ редакцията на ученици и подъ ржководството на преподаватели.

Сътрудничатъ цѣлата будно мисляща българска сѣдношколска младежъ.

Излиза всѣки 15 дена, Отдѣленъ орой 2 лива. Абонаментъ годишно 30 лива.

Всѣки, който запише 10 абонати получава единъ абонаментъ даромъ.

Всичко, което се отнася до редакцията на „Виделина“ да се изпраща на адресъ Борисъ Бяновъ ул. „Мария Луиза“ № 4 — Варна, а отнасящо се до касата на адресъ: Александъръ Давидовъ ул. „Котелъ“ № 7 — Варна.

Настоятели, абонирайте колкото може повече ваши близки и познати за „Виделина“.

Ученици, разпространявайте и работете за „Виделина“

„ВИДЕЛИНА“

Запишете се за

Българска истор. библиотека

година V.

Абонаментъ 200 лива за 4 луксозни тома.

На записалитѣ се до 1 ноемврий се дава

безплатно томъ II

отъ съчинението на Феликсъ Каницъ — Дунавска България и Балканитѣ.

Настоятелската отстъпка е за фондъ „Виделина“ за записване се отстъпка до редакцията на вестника.

Очаквайте наскоро литературно-музикалната забава на „Виделина“

Печатница Д. Тодоровъ — Варна